

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
5 Пж 6162/23
16.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Ђорђа Јовановића, председника већа, судије Марије Меденице и судије Марјане Јањић, чланова већа, у правној ствари тужиоца у правној ствари тужиоца RAIFFEISEN BANKA АД БЕОГРАД (матични број 17335600), против тужених ПРЕДУЗЕЋА ЗА ТРГОВИНУ И УСЛУГЕ „ВХП СИСТЕМ“ ДОО из Београда (матични број 17520555) туженог првог реда и АА из (ЈМБГ), туженог другог реда чији је пуномоћник Бранислав Грујић, адвокат из, ради дуга, вредност спора 2.655.771,18 динара, решавајући по жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду П 8/23 од 13.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 16.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалба тужиоца и жалба тужених првог и другог реда и тужених првог и другог реда и пресуда Привредног суда у Београду П 8/23 од 13.09.2023. године у ставу I, II, III и V изреке **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

Побијаном пресудом првостепеног суда под горе наведеним бројем у ставу I изреке је решење о дозволи извршења Привредног суда у Београду Иив 4196/2022 од 22.08.2022. године укинута у целости, ставом II изреке су тужени обавезани да тужиоцу солидарно исплате износ од 2.256.826,06 динара са законском каматом рачунатом од 19.04.2023. године до исплате и износ од 70.050,56 динара; ставом III изреке су тужени обавезани да тужиоцу солидарно исплате износ од 380.772,89 динара са законском каматом рачунатом од 19.04.2023. године до исплате, износ од 44.076,71 динара и износ од 1.155,00 динара; ставом IV изреке је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавежу да му исплате износ од 3.687,23 динара са законском каматом од 19.04.2023. године до исплате, као и износ од 7.465,00 динара и износ од 5.865,00 динара, а ставом V изреке су тужени обавезани да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 158.209,00 динара.

Благовременом жалбом тужени побијају означену пресуду у ставу II, III и V изреке, са свих законом дозвољених разлога посебно указујући на битну повреду поступка из тачке 12 члана 374 став 2 Закона о парничном поступку. Предложили су да се ожалбена пресуда укине и предмет врати на поновно одлучивање.

Тужилац означену пресуду побија у делу одлуке о трошковима и предлаже у смислу навода жалбе да се у овом делу иста преиначи.

Испитујући правилност и законитост побијане пресуде у смислу члана 386 Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд, као другостепени, налази да жалбе тужиоца и туженог нису основане.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности. Насупрот навода жалбе тужених изрека пресуде је јасна и разумљива, садржи образложење о одлучним чињеницама које нису у супротности са изведеним доказима, па нема недостатака због којих се њена правилност не може испитати.

Према стању у списима предмета и утврђењу првостепеног суда до закључења главне расправе дана 05.03.2021. године је између тужиоца у својству банке, туженог првог реда у својству корисника и туженог другог реда у својству јемца закључен Уговор о кредиту бр. којим је (члан 1 Уговора) банка одобрила кориснику кредит за финансирање ликвидности и обртних средстава у износу од 2.231.000,00 динара, а чланом 2 овог Уговора је стипулисано да се кредит одобрава на рок од 36 месеци са грејс периодом од 12 месеци од дана пуштања кредита у течај. Чланом 3 овог Уговора је стипулисана обавеза корисника кредита да на износ одобреног кредита плаћа камату по променљивој каматној стопи у висини једномесечни белибор увећано за 2,5% на годишњем нивоу која на дан закључења уговора износи 3,08%, а чланом 15 овог Уговора су регулисане ситуације у којима банка има право да једнострано раскине Уговор пре истека уговорног рока и активира било који инструмент обезбеђења предвиђен уговором. Као средство обезбеђења наведеног уговора у корист тужиоца су предате две бланко менице и то меница серије АД 0863595 издата од стране туженог првог реда (трасанта) и меница серија АД 0863586 издата без протеста од стране туженог другог реда (јемца), а није било спорно да су наведене менице од стране тужиоца са доспећем на дан 31.07.2022. године попуњене на износ од 2.292.885,74 динара.

Између истих странака (тужиоца у својству банке, туженог првог реда у својству корисника и туженог другог реда у својству јемца) је дана 29.11.2018. године закључен Уговор о кредиту бр. којим је банка одобрила кориснику кредит у износу од 2.030.000,00 динара. Кредит је одобрен (члан 2 Уговора) на рок од 36 месеци са грејс периодом од три месеца и каматом (члан 3 Уговора) која на дан закључења уговора износи 6,30 % (тримесечни белибор увећано за 3,25% на годишњем нивоу), а чланом 15 овог Уговора је дефинисан раскид уговора пре истека рока и ситуације у којима банка то има право да учини. По овом уговору у корист тужиоца су дате две бланко менице и то меница серије АЦ 3589085 издата од стране туженог првог реда као трасанта и меница серије АЦ 3589096 која је издата (без протеста) од стране туженог другог реда, а наведене менице су од стране тужиоца са стањем на дан 31.07.2022. године попуњене на износ од 404.887,92 динара.

Није било спорно да је уговор о кредиту закључен дана 05.03.2021. године раскинут од стране тужиоца дана 14.04.2022. године (писаним обавештењем о раскиду) које је туженима уредно достављено, а према наведеном обавештењу обавезе тужених на дан раскида (проглашења кредита доспелим) износе 2.262.098,72 динара.

Уговор о кредиту од 29.11.2018. године је од стране тужиоца раскинут дана 14.04.2022. године и према писаном обавештењу тужиоца (у наведеном допису о раскиду уговора) доспеле обавезе тужених на дан 14.04.2022. године износе 392.280,12 динара.

Коначно прецизираним тужбеним захтевом (из поднеска од 18.08.2023. године) је тужилац тражио да се тужени обавезу на солидарну исплату износа од 384.460,12 динара са законском каматом рачунатом од 19.04.2023. године до исплате и на износ обрачунате законске камате до 18.04.2023. године у износу од 44.076,71 динара и трошкова провизије од 1.155,00 динара и да се тужени солидарно обавезу на исплату износа од 2.256.826,06 динара са припадајућом затезном каматом рачунатом од 19.04.2023. године до исплате и на исплату обрачунате затезне камате до 18.04.2023. године у износу од 70.050,56 динара (по уговору од 05.03.2021. године) и припадајућих трошкова.

Тужени су захтев тужиоца оспорили у целости. Од постављеног тужбеног захтева су се бранили истичући да је тужилац преклудирани у свом праву на наплату обзиром да је дана 19.08.2022. године поднео на наплату предметне менице по протеклу прописаног преклузивног рока од 2 радна дана након доспелости, те да је поред тога нејасно како је и на који начин тужилац определио висину свог потраживања.

Првостепени суд је на околност висине захтева тужбе извео доказ вештачењем од стране вештака економске струке. Из мишљења судског вештака економске струке (и писаног изјашњења од 12.05.2023. године) укупно могуће потраживање тужиоца према туженима по уговору о кредиту од 29.11.2018. године на дан 14.04.2022. године (када је уговор раскинут) износи 392.280,12 динара и то 368.861,16 динара по основу главног дуга; 11.911,73 динара по основу редовне камате; 3.687,23 динара по основу затезне камате и 1.155,00 динара по основу провизије (накнаде), а према овом мишљењу укупно тужиочево потраживање по наведеном уговору на дан 18.04.2023. године (дан израде мишљења вештака) износи 439.055,78 динара и то 368.861,16 динара по основу главног дуга, 11.911,73 динара редовне камате, 49.662,89 динара затезне камате и 1.155,00 динара провизије.

Према овом мишљењу укупно потраживање тужиоца према туженима по Уговору о кредиту од 05.03.2021. године на дан 14.04.2022. године износи 2.262.098,06 динара и то 2.231.000,00 динара по основу главног дуга, 25.826,06 динара редовне камате, 207,00 динара по основу затезне камате и 5.065,00 динара по основу трошкова опомене. Према овом мишљењу на дан 18.04.2023. године тужиочево потраживање по наведеном уговору о кредиту износи 2.332.741,62 динара (судија овде сте диктирали нејасно, тако да нисам сигурна који је износ) динара, по основу главног дуга, 25.826,06 динара по основу редовне камате, 70.050,56 динара по основу затезне камате и 5.865,00 динара по основу трошкова опомене.

Привредни суд у Београду је донео побијану пресуду П 8/23 од 13.09.2023. године.

Побијана пресуда првостепеног суда је правилна.

На утврђено чињенично стање је првостепени суд правилно применио материјално правне одредбе из члана 1004 и 1065 Закона о облигационим односима, када је нашао да су тужилац у својству банке и тужени у својству корисника били у пословном односу по писано закљученим уговорима, који по правној природи представљају уговоре о кредиту из члана 1065 Закона о облигационим односима, а по наведеним уговорима је тужени другог реда са тужиоцем био у пословном односу јемца из члана 1004 овог Закона.

Тужени обавезу враћања примљених средстава нису у потпуности и уредно измиривали, те је тужилац прогласио кредите доспелим дана 14.04.2022. године. На сигуран и поуздан начин вештачењем од стране вештака економске струке је суд утврдио висину захтева тужбе, па је правилно првостепени суд тужене обавезао на исплату износа од 2.256.826,00 динара по Уговору о кредиту од 05.03.2021. године

(2.231.000,00 динара по основу главног дуга, а 25.826,06 динара по основу редовне камате), те на исплату износа од 70.050,56 динара обрачунате затезне камате до дана вештачења. Суд је правилно тужене обавезао да по уговору о кредиту од 29.11.2018. године исплате износ од 380.772,89 динара и то 368.861,16 динара по основу главног дуга и 11.911,73 динара по основу обрачунате камате), те на исплату обрачунате затезне камате.

Првостепени суд је правилно на основу мишљења судског вештака које је прихватио као јасно и у свему урађено према правилима струке, усвојио захтев тужбе и тужене обавезао на исплату дајући за своју одлуку разлоге које и другостепени суд у свему прихвата.

У конкретном случају су тужени ради обезбеђења тужиочевог потраживања издали сопствене бланко менице са клаузулом без протеста, па за очување права из менице, међу којима је и право на наплату меничне суме није потребно подизање менице у случају кад је тужени издавалац сопствене менице нити постоји обавеза презентирања менице на исплату у односу на главног меничног дужника.

Поред тога одговорност туженог првог реда следи из закљученог уговора о кредиту у којима он као корисник није обавезе уредно измиривао, а обавеза туженог другог реда следи из писано закључених уговора о јемству. Менице су дате као средство обезбеђења тужиочевог потраживања, па све и да оне из неког разлога нису правно ваљане, то не искључује право тужиоца да по закљученим уговорима о кредиту и јемству потражује доспели износ.

Тужилац није документовао оправданост трошкова пред јавним извршитељем у смислу члана 33 и 34 Закона о извршењу и обезбеђењу, а трошкови парничног поступка су обрачунати на правилан начин, па је због тога жалба тужиоца неоснована.

Са изнетих разлога, а на основу члана 390 Закона о парничном поступку је одлучено као у изреци.

ЂЈ/БС

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Ђорђе Јовановић с.р.**

Тачност отправка оверава
Управитељ писарнице

Срђан Никић